

## POSTANOWIENIE

13 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 13 sierpnia 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa P. P., K. K. i L. K.  
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.  
o zapłatę,  
na skutek skargi kasacyjnej P. P., K. K. i L. K.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach  
z 15 stycznia 2024 r., I ACa 812/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od P. P., K. K. i L. K. na rzecz Banku spółki akcyjnej w W. po 1800 złotych kosztów postępowania kasacyjnego.**

[SOP]

## UZASADNIENIE

Powodowie P.P., L. K. i K. K. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 15 stycznia 2024 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę przez nadanie mu brzmienia w sposób szczegółowo określony w skardze.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wobec naruszenia przez Sąd Apelacyjny norm prawa procesowego, tj. art. 378 § 1 w zw. z art. 382 w zw. z art. 385 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 9 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego z dnia 4 lipca 2019 r. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 w zw. z art. 387 § 2<sup>1</sup> k.p.c. przez nieuczynienie zadość zasadzie apelacji pełnej oraz bezzasadne oddalenie apelacji. W ocenie skarżących uzasadnienie rozstrzygnięcia pozostaje przy tym nieprawidłowe i nie poddaje się kontroli kasacyjnej.

Ponadto skarżący powołali się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne: Czy w sytuacji, w której osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub zawodową dokonuje czynności prawnej, bezpośredni związek z tą działalnością powinien być oceniany z uwzględnieniem (przez porównanie) wyłącznie kryteriów: zakresu (rodzaju) dokonywanej czynności prawnej z zakresem (rodzajem) wykonywanej przez osobę fizyczną działalności?

W ocenie skarżących w sprawie istnieje również potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 353<sup>1</sup> k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe w zw. z art. 58 § 1 w zw. z art. 58 § 3 oraz art. 58 § 2 w zw. z art. 58 § 3 k.c. w zakresie skutków uznania za wadliwe postanowień odnoszących się do przeliczeń i tabel kursów, warunku walutowego oraz ryzyka kursowego, w relacjach między przedsiębiorcami.

W odpowiedzi na skargę pozwany wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob.

postanowienia SN z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Skarżący nie wykazali, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Po pierwsze, nie może być skuteczny zabieg, którym posłużyli się powodowie, powołując się w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na naruszenie przepisów wskazanych w ramach podstaw kasacyjnych. Są to przecież dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Przestanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zaskarżone orzeczenie – wadliwe (postanowienia SN: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08).

Po drugie, skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazali w sposób jednoznaczny przepisów prawa materialnego, które Sąd Apelacyjny miałby naruszyć w sposób kwalifikowany (s. 6, 19-24 skargi kasacyjnej). Skarżący w kontekście oczywistej zasadności skargi wskazali tylko na naruszenie przepisów postępowania. Jednak oparcie skargi kasacyjnej wyłącznie na zarzutach naruszenia przepisów postępowania nie pozwala na uznanie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Zgodnie bowiem z art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. skargę kasacyjną można oprzeć na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, który ocenia się przez odniesienie konkretnego rozstrzygnięcia do podstawy materialnoprawnej orzeczenia co do istoty sprawy (zob. postanowienia SN: z 16 kwietnia 2019 r., I PK 115/18; z 21 grudnia 2021 r., IV CSK 615/21; z 31 sierpnia 2022 r., I CSK 3676/22). Oczywiście zasadność skargi determinuje więc konieczność uchylenia

zaskarżonego orzeczenia, wynikającą z naruszenia przepisów prawa materialnego. Zatem oparcie argumentacji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tylko na naruszeniu przepisów postępowania – w przypadku zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy – jest niewystarczające, nie pozwala bowiem na stwierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Po trzecie, zasadnicza część argumentacji skarżących jest wymierzona w dokonaną przez Sądy *meriti* ocenę dowodów i poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne. Jednak ta sfera uprawnień jurysdykcyjnych sądu nie może być przedmiotem zarzutów kasacyjnych, gdyż w myśl art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a zgodnie z art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Natomiast istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżących zagadnienie prawne nie czyni zadość tym wymaganiom, nie stanowi ono bowiem zagadnienia nowego. Jak wyjaśnił już Sąd Najwyższy w wyroku z 27 maja 2022 r., II CSKP 314/22, osoba fizyczna zawierająca umowę kredytu, którego przeważający cel jest związany z prowadzeniem działalności gospodarczej, nie jest konsumentem w rozumieniu art. 22<sup>1</sup> k.c. Nie budzi przy tym wątpliwości, że ocena tego, czy w okolicznościach danej sprawy przeważający cel kredytu jest związany z prowadzeniem działalności

gospodarczej jest ściśle powiązana z ustaleniami faktycznymi Sądów *meriti*, którymi Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.). W istocie skarżący nie dążą do rozstrzygnięcia uniwersalnego problemu prawnego, ale do podważenia oceny, że kwestionowana przez nich konkretna czynność prawna miała związek z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą.

Poza tym skarżący nie wykazali rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczących kwestii objętych sformułowanym zagadnieniem prawnym. Odmienne stanowiska sądów powszechnych nie uzasadniają przyjęcia skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy w danej kwestii linia orzecznicza Sądu Najwyższego jest już utrwalona.

Można także wskazać, że podnoszone zagadnienie doczekało się również obszernych wypowiedzi Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W wyroku z 8 czerwca 2023 r., C-570/21, *Notion de consommateur*, Trybunał wskazał, że pojęcie „konsumenta” w rozumieniu art. 2 lit. b) dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich obejmuje osobę, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, wspólnie z innym kredytobiorcą, który nie działał w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy. W celu ustalenia, czy dana osoba jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta” w rozumieniu art. 2 lit. b) dyrektywy 93/13, a w szczególności, czy gospodarczy cel umowy kredytu zawartej przez tę osobę jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy, sąd jest zobowiązany uwzględnić wszystkie istotne okoliczności towarzyszące tej umowie, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, takie jak w szczególności podział wykorzystania pożyczonego kapitału na działalność zawodową i pozazawodową, a w przypadku większej liczby kredytobiorców okoliczność, że tylko jeden z nich realizuje cel gospodarczy lub że kredytodawca uzależnił udzielenie kredytu przeznaczonego na cele konsumenckie od częściowego przeznaczenia pożyczonej kwoty na spłatę długów związanych z działalnością gospodarczą lub zawodową.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitego lub utrwalonego orzecznictwa, zwłaszcza Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Ponadto podstawa przedsądu z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. ma za przedmiot analizę konkretnych przepisów i do tego się ogranicza, a więc nie polega na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w zindywidualizowanej sprawie objętej skargą kasacyjną (postanowienie SN z 13 stycznia 2022 r., I CSK 1467/22).

Skarżący nie sprecyzowali, z czego wynika potrzeba wykładni wskazanych w skardze przepisów w kontekście powołanych wyżej stanowisk Sądu Najwyższego i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W szczególności, że wykładnia ta ma odnosić się do „skutków uznania za wadliwe postanowień odnoszących się do przeliczeń i tabel kursów, warunku walutowego oraz ryzyka kursowego, w relacjach pomiędzy przedsiębiorcami”, zaś skarga kasacyjna wymierzona jest w ocenę, iż powodom nie przysługuje status konsumenta. Świadczy to o niekonsekwencji

stanowiska strony powodowej, co do tego czy w okolicznościach sprawy skarżący działali w charakterze konsumentów, czy przedsiębiorców.

Ponadto skarżący nie sporządzili w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w zakresie potrzeby wykładni wskazanych w skardze przepisów. Pomimo bowiem wskazania szeregu przepisów, które zdaniem skarżących, wymagają dokonania wykładni, co powinno wiązać się z odrębnym uzasadnieniem dla każdego z nich, skarżący sporządzili uzasadnienie wspólne dla kilku przepisów (s. 29-33 skargi kasacyjnej).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie obciążył skarżących kosztami postępowania kasacyjnego.

(D.Z.)

[ms]